

Давні слов'яни	
Слов'яни - автохтонне (корінне) індоєвропейське населення Центральної Європи. Історична батьківщина знаходиться у межіріччі Дніпра і Вісли	
Територія розселення	Від Балканського півострова до Балтійського моря, від Ельби до Тихого океану
Перші згадки	У римських джерелах початку I ст. н. е. (Тацит, Пліній Старший, Птолемей) зустрічаються під ім'ям венедів . У Прокопія Кесарійського під ім'ям склавинів . Йордан (551 р.) згадує венедів, антів, склавинів
Основні заняття	1. Підсічне або орне землеробство (пшениця, жито, ячмінь, овес, льон, горох, ріпа, цибуля тощо). 2. Осіле скотарство (вівці, кози, велика рогата худоба, свині). 3. Полювання, рибальство, бортництво (бджільництво) 4. Ремесла: ливарна справа, ковальство, ткацтво, гончарство (без гончарного кола), виготовлення скла, знарядь праці та прикрас із кістки, дерева. 5. Торгівля: із Подунав'ям, Прибалтикою, Північним Причорномор'ям.
Суспільний устрій	Племена складалися з родів; рід очолював старійшина, плем'я — вождь. Існували народні збори-віче, брали участь чоловіки-воїни (військова демократія). V—VII ст. у ході Великого розселення слов'ян почалося формування слов'янських племінних союзів (антське об'єднання, Антське царство), що є передумовою виникнення держави. Після розгрому антів аварами на землях Подніпров'я починається формування племінних союзів - княжінь на чолі з вождем-князем.
Поселення	Розташовувалися «гніздами» по 10-15 поселень у кожному. Житло — землянка або напівземлянка з дерев'яними чи плетеними стінами (для однієї сім'ї). У кутку — кам'яна або глиняна піч
Релігія	Язичництво. Основні боги: Дажбог (бог Сонця), Стрибог (бог вітру), Перун (бог грому і блискавки), Велес (бог худоби та багатства), Мокош (богиня родючої землі тощо). Храмів не будували. Споруджували капища – майданчики від відкритим небом, де встановлювали ідолів – статуї, присвячені богам. Спалення померлих, щоб вони швидше діставалися потойбічного світу

Формування слов'янських народів

Відбувається внаслідок консолідації племінних союзів у процесі Великого розселення слов'ян: 5-7 ст. (частина Великого переселення народів: 4-6 ст.). Розпочали переселення <i>гуни</i>	
Західні слов'яни	Поляки, чехи, словаки, лужичани
Південні слов'яни	Болгари, серби, хорвати, словенці, македонці, чорногорці - рухалися у напрямку Візантії і захопили її прикордонні землі.
Східні слов'яни	Українці (на основі племен полян, деревлян, тиверців, уличів, волинян, сіверян, дулібів, білих хорватів), білоруси (полочани, дреговичі, західні кривичі), росіяни (словени, східні кривичі, радимичі, в'ятичі)

Сусіди східних слов'ян у VI—IX ст.	
Авари (обри)	Кочові тюркомовні племена, що в другій половині VI ст. розгромили слов'ян-антів , вторглися в Центральну Європу та заснували свою державу на території сучасної Угорщини — Аварський каганат
Болгари	Тюркський народ, який у VI ст. створив власну державу — Велику Болгарію — у Приазов'ї. Під ударами Хозарського каганату держава розпалася, частина болгар відкочувала в Поволжя, частина — на Дунай, де в VII ст. створила Болгарське царство, а згодом асимілювалася з місцевим слов'янським населенням. Решта болгар залишилася в Північному Причорномор'ї, Криму, Подонні, де змішалася з місцевим населенням
Хозари	Тюркомовний кочовий народ, який у VIII ст. завоював Північне Причорномор'я (до Харкова) і Східний Крим, створивши державу Хозарський каганат , якому сплачували данину слов'янські племена
Вікінги (варяги)	Войовничі народи Скандинавського півострова, предки сучасних данців, норвежців і шведів. Слов'яни називали їх варягами, а Західна Європа — норманами. Здійснювали набіги на сусідні держави. Північні слов'янські племена сплачували їм данину